

*Заклад дошкільної освіти (ясла – садок) № 1 «Дзвіночок»
Сарненської міської ради*

*Консультація для
вихователів:*

**«Роль вихователя в
розвитку самотійної
музичної діяльності дітей»**

*Підготувала
Керівник музичний
Наталія Пупко*

Самостійна музична діяльність дітей сприяє розвитку таких якостей особистості, як ініціативність, самостійність, творча активність. Роль вихователя - спонукати дітей застосовувати навички, отримані на музичних заняттях у повсякденному житті дитячого саду.

Для розвитку самостійної музичної діяльності дітей у групі повинні бути обладнані «музичні куточки», куди поміщаються дитячі музичні інструменти, дидактичні ігри, іграшки-забави. Які згодом можуть бути обіграні вихователем (ведмедик грає на балалайці, заєць стрибає, дівчинка танцює та ін). Щоб підтримувати інтерес дітей до самостійної музичної діяльності, педагог 1 раз в місяць повинен оновлювати допомоги у «музичному куточку», поповнювати його новими атрибутами та дидактичними іграми.

Важливою роллю вихователя в розвитку самостійної музичної діяльності дітей є створення проблемних ситуацій, спонукання дітей до варіативним самостійних дій, розвиток здатності застосовувати засвоєне у нових умовах. При цьому художнє оформлення підсилює враження дітей. Під впливом радісного звучання музики, виразного слова, елементів костюмів у дітей будуть виникати яскраві позитивні емоції. Все це буде спонукати їх висловлювати свої почуття і в співі, і в танці, і в грі, а також сприяти формуванню інтересу до музики та музичної діяльності в цілому.

Створивши таким чином у дитячому садку обстановку максимально наповнену музичними інтонаціями, вихователь зможе пробудити інтерес і любов до музики у дітей, а також сприяти формуванню і розвитку самостійної музичної діяльності дошкільників.

Розглянемо різні види музичної діяльності дітей в групі:

Гра на дитячих музичних інструментах.

Діти дуже люблять грати на металофоні, гармошці, баяні, тріоле, бубні, барабані та інших інструментах, вони можуть виконувати поспівки, ритмічні малюнки, вивчені на заняттях, або ж вигадують і виконують свої мелодії, проявляючи творчість. Часто дітей приваблює процес освоєння нового інструменту. У таких випадках вони навчають один одного: ті, які добре грають на цьому інструменті, показують прийоми тим, хто ще не вміє грати. Таку товариську допомогу найчастіше можна спостерігати у старших та підготовчих групах. Граючи на інструментах, діти вчаться розрізняти їх звучання, починають виділяти більше сподобалися, самі організовують «оркестр», вибирають диригента. Роль вихователя - заохочувати творчу активність дітей, вчити їх домовлятися, стежити, щоб гра не перетворилася на сварку.

Музична гра

Однією з найбільш яскравих форм самостійної музичної діяльності дітей є музична гра. Старші дошкільнята вже самі створюють умови, необхідні для даної гри. Гра може мати розгорнутий характер: об'єднуються декілька видів діяльності (виконання на металофоні і танець, відгадування пісні з її мелодії і хоровод і т. д.). В інших сюжетно - рольових іграх діти використовують пісні, відповідні їх ігровим діям. Наприклад, граючи в парад, хлопчики співають «Барабан» М. Кресева, барабанять і марширують, дівчатка, укладаючи ляльок, співають пісню «Баю - баю» М. Кресева. Пісня сприяє більш динамічному проходженню гри, організовують дії дітей.

У цьому виді самостійної діяльності дітей вихователь продовжує формувати у вихованців уміння домовлятися (хто, що буде робити), може підказати зав'язку сюжету для гри, підтримати активність будь-якої дитини і допомагає йому організувати колективну гру.

Музично-дидактичні ігри

Музично - дидактичні ігри, які використовуються в самостійній музичній діяльності розвивають у дітей здатність до сприйняття, розрізненню основних властивостей музичного звуку: «Музичне лото», «Здогадайся, хто співає», «Два барабана», «Тихіше - голосніше в бубон бий», «Назви пісню по картинці» та ін.

Для збагачення музичних вражень дітей та спонукання їх до застосування навичок, отриманих на музичних заняттях вихователь повинен наповнювати режимні моменти звучанням відомих дітям класичних творів. Наприклад, ранкової гімнастики та під час фізкультурних занять (у малюків) вихователь може використовувати наступні твори: під час бігу і ходьби у швидкому темпі, галопі «Сміливий вершник» Р. Шумана, «Клоуни» Д. Кабалевського, «Хоровод гномів» Ф. Листа, та інші; під час легкого бігу, бігу врозтіч, зграйкою - «Метелик» С. Майкапара, «Метелики» Ф. Куперена, «Весела прогулянка» Б. Чайковського; під час маршу - «Хода коників» С. Прокоф'єва, марш з циклу «Дитяча музика». Загально-розвивальні вправи може супроводжувати музика В. Йорданського («Ладусі - ладусі»), П. І. Чайковського («Нова лялька») та інші.

На прогулянці можете пограти з дітьми в ігри, розучені на музичних заняттях: танець - гра «Ведмідь», вправа «Їжачок і барабан»; рухове вправа «Йшла весела собака», гра «Де спить рибка?», пісня «Ай, туки - туки - туки», пальчикові мовні ігри.

Також можна наповнити музикою час ранкового прийому дітей і вечір, під час догляду додому. Причому музичні інтонації в ранкові години повинні відрізнятися від музичних інтонацій у вечірній час.

Вранці - спокійна, світла за характером музика. Рекомендується використовувати твори з альбомів фортепіанних п'єс для дітей П. І. Чайковського, А. Т. Гречанінова, Е. Гріга, Р. Шумана, С. М. Майкапара та інших. Це створить атмосферу доброзичливості та позитивного настрою з ранку і на весь день.

Увечері ж характер музики повинен бути більш рухливим. Це налаштує дітей до прояву рухової активності, вигадування образів і втілення їх в танці. Рекомендується використовувати фрагменти симфонічних творів, написаних для дітей («Дитяча симфонія» В. Гайдна, сюїта для оркестру «Дитячі ігри» Ж. Бізе і т. д.)

Роль вихователя в розвитку самостійної музичної діяльності дітей полягає в тому, що він непомітно для дитини спонукає його проявити активність у різних видах муз. діяльності, створюючи сприятливі педагогічні умови: вплив на музичні враження дитини, розгортання діяльності дітей з їх ініціативи. Вихователь повинен бути тактовним, стати ніби співучасником дитячих ігор. Плануючи прийоми керівництва, вихователь намічає наступні моменти: що треба внести нового обладнання для музичної діяльності дошкільників (інструменти, посібники, самодіяльні іграшки), в якому порядку це доцільно зробити, за ким треба поспостерігати, щоб з'ясувати інтереси, схильності дітей, якого виду діяльності віддають перевагу діти і не односторонні їх інтереси. У більш ранньому віці вихователю краще застосовувати метод пояснювально-ілюстративний.

В свою чергу дитина репродуктивно засвоює ці способи. Пізніше педагог повинен використовувати пояснювально-спонукальний метод, а дитина підводиться до самостійних пошукових способів дій. Метод показу й докладне пояснення застосовуються при навчанні дітей виконання якогось елемента танцю або співочої інтонації. Хочеться побажати, щоб діти діяли не тільки за прямою вказівкою і показу вихователя, але й без його допомоги. Якщо дитина навчиться самостійно виконувати навчальні завдання, то він зуміє також діяти і поза занять: організовувати музичні ігри, за власним бажанням співати, танцювати. Повсякденна робота вихователя з дітьми, знання їх інтересів і здібностей дає можливість вихователю виконувати завдання якісно і відповідально.

Самостійна музична діяльність у групі, будучи одним з показників рівня розвитку дітей, дає уявлення про те обсязі навичок, умінь, знань, які діти отримали в результаті проведеної з ними роботи. Відбувається перенесення способів дій, освоєних на музичних заняттях, в зовсім нові умови, ситуації; дитина діє вже з власної ініціативи, у відповідності зі своїми інтересами, бажаннями, потребами.